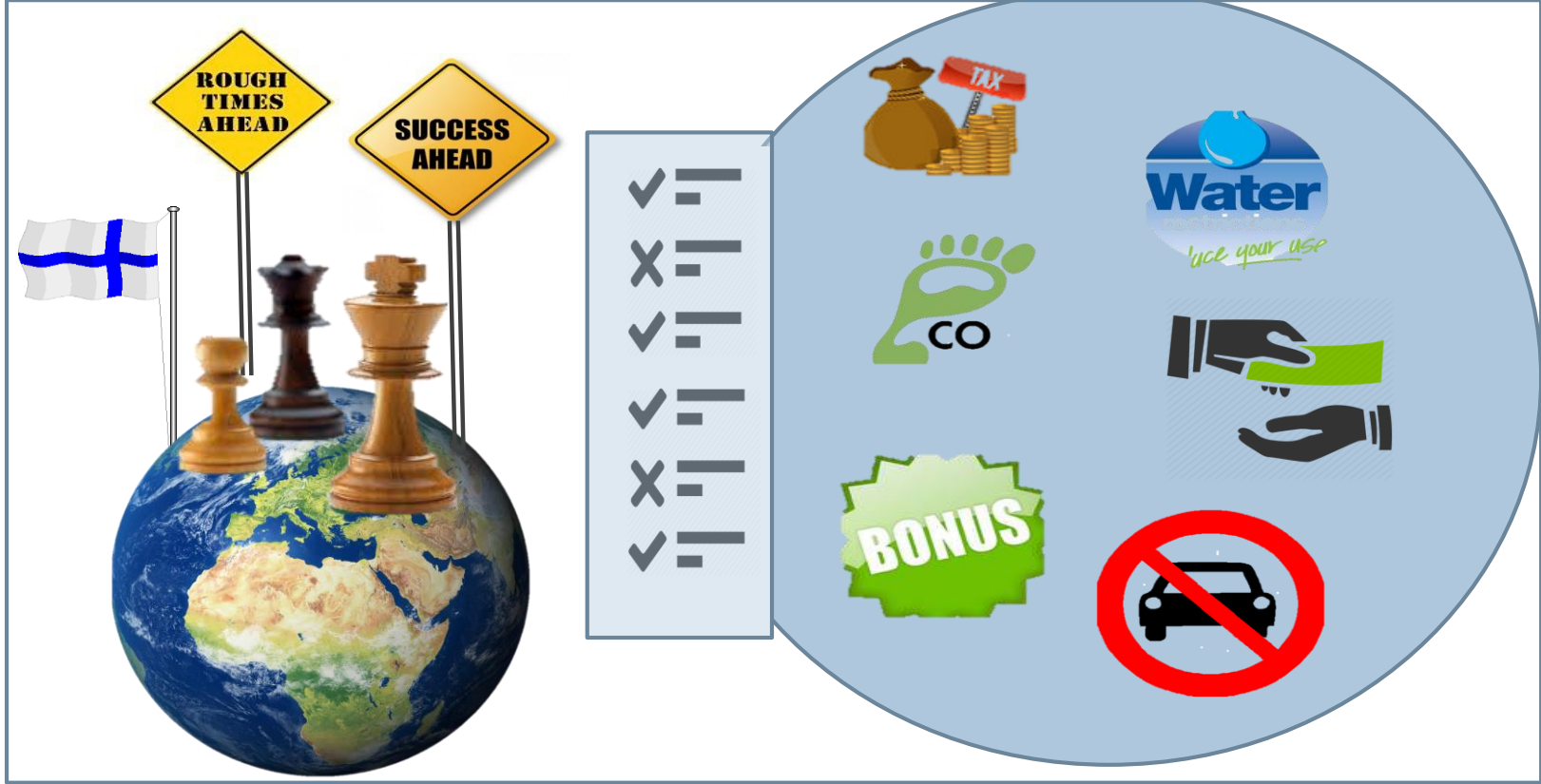

“TULEVAISUUDEN OHJAUS- KEINOILLA KOTITALOUKSIEN KULUTUS KURIIN?”

YHYS Poliittikkadialogi: Kestävä kulutus ja elämäntavat – missä politiikka?
3.6.2016

Sanna Ahvenharju, Tulevaisuuden tutkimuskeskus

Tutkimuksen tausta

3

Vaikuttajien valmius kulutuksen vähentämiseen

Ovatko päättäjämme valmiita ottamaan käyttöön radikaalimpia toimia ja kokeilemaan uusia keinoja, kun vanhat eivät riitä?

Suomalaisten vaikuttajien tulevaisuudenkuvat kestävästä kehityksestä mahdollistajina

Kuluttamista vähentäviä ohjauskeinoja

- Mitä vaikuttajat pitävät mahdollisena?

Vaikuttajien arvot ja asenteet

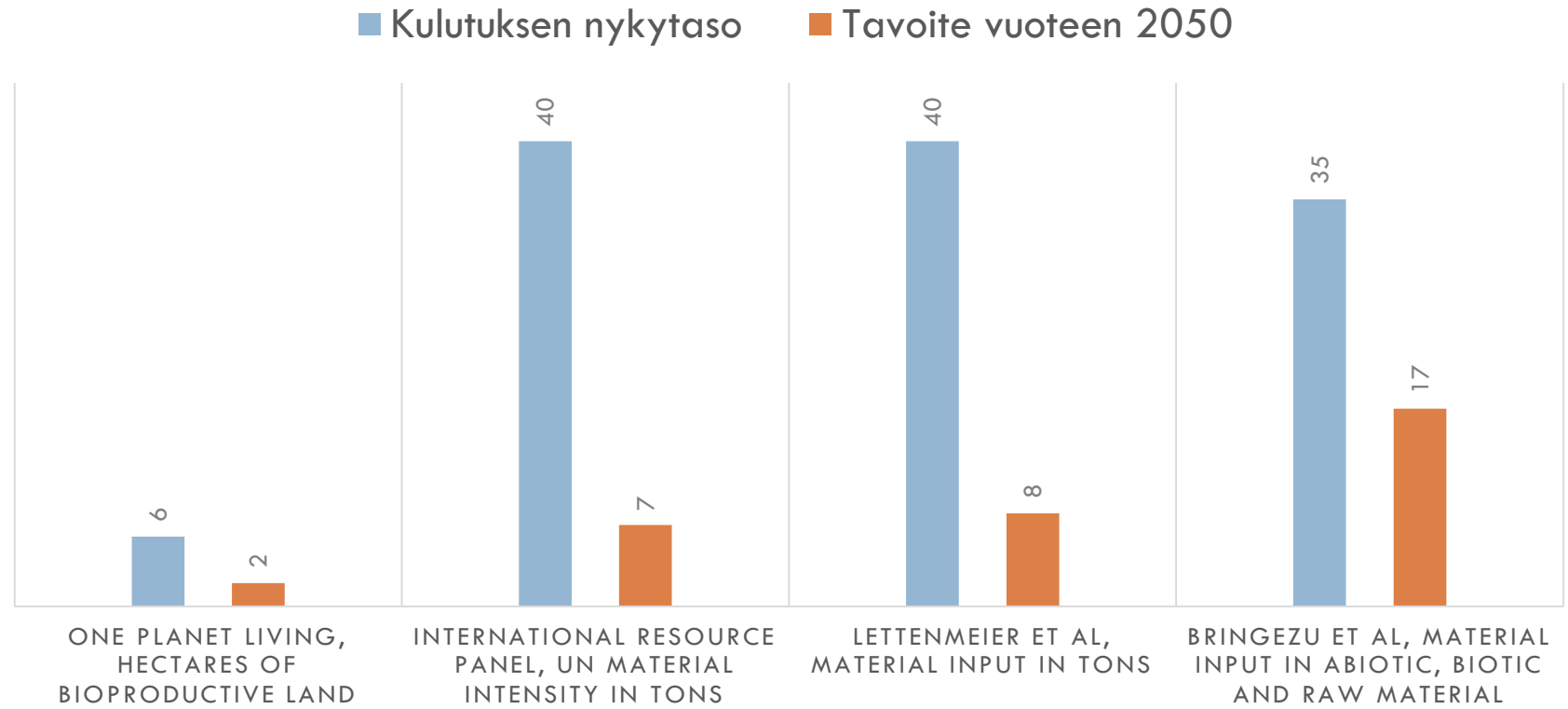
- Miksi jokin on mahdollista ja toivottavaa ja joku toinen ei?

Tulevaisuustietoisuuden merkitys

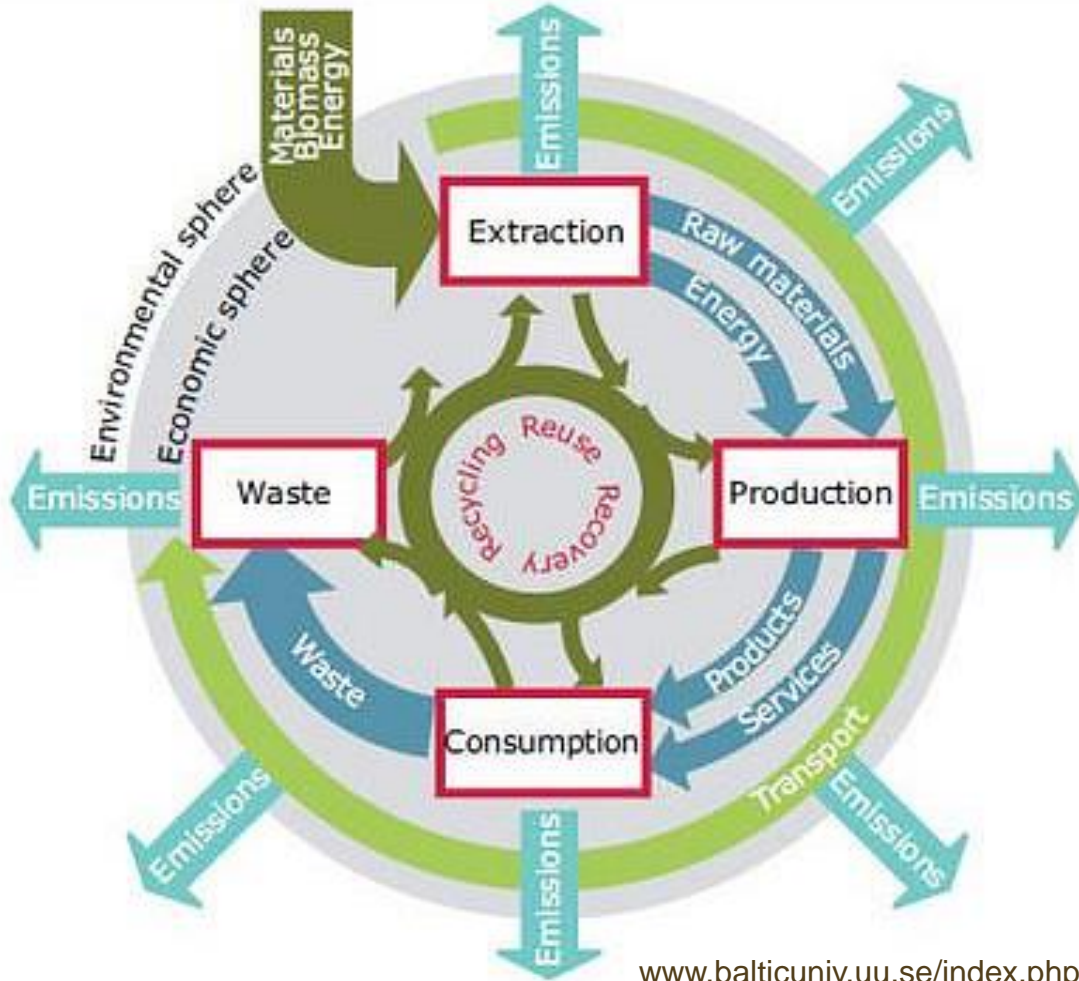
- Kuinka tulevaisuustietoisuus vaikuttaa valintoihin ja asenteisiin?

Mitä vikaa kuluttamisessa?

Tutkimusten mukaan luonnonvarojen kulutusta pitää leikata 50 – 80 %

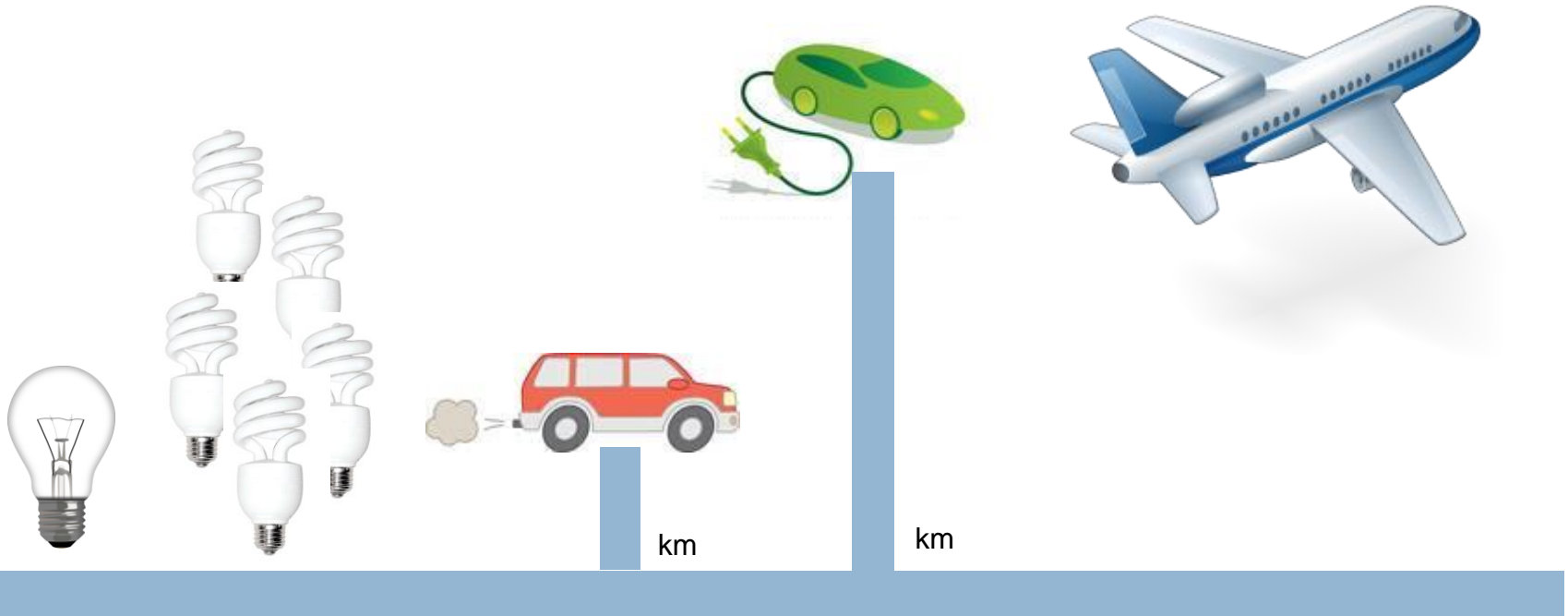

Tuotanto & kulutusjärjestelmä

www.balticuniv.uu.se/index.php/5a-manufacturing--sustainable-production
http://vi.sualize.us/view/eco_oficina/36c1e40bfc65e6972412e7863f9464e1/

Rebound-ilmio / Jevonsin paradoksi

Kuluttajan dilemma

'Etäyttäminen'

- Kuluttaja ei näe kuluttamisen negatiivisia vaikutuksia
- Maantieteellinen, kulttuurinen tai systeeminen etäisyys tuottajasta estää palautteen näkemisen

Value – action gap

- Arvot eivät johda toimintaan – suhde ei ole kausaalinen
- ”Oikeiden valintojen” tekeminen on vaikeaa

Keinoja etsimässä

Luonnonvarojen kuluttamisen radikaalin vähentämisen saavuttamiseksi

Huom. Tulokset ovat keskeneräisiä!

Ohjauskeinojen kriteerejä

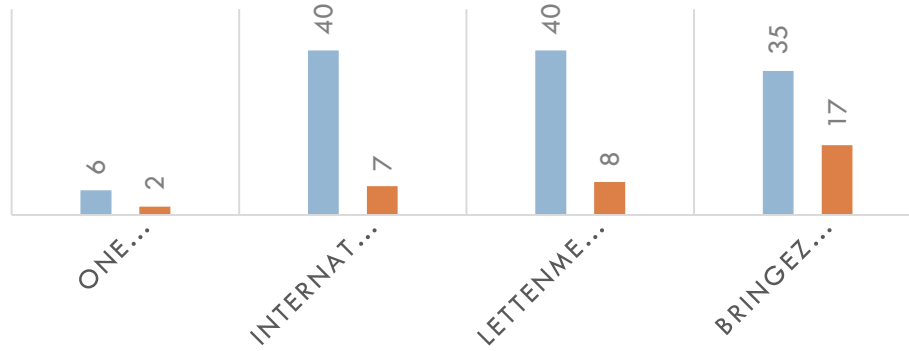
Tuore

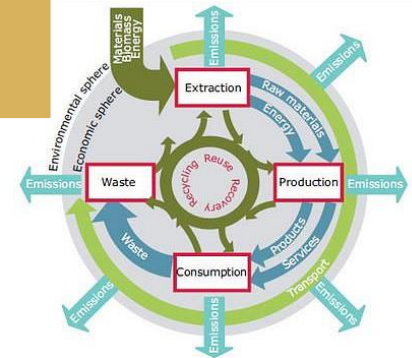
Vahva

Vaikutuksiltaan radikaali

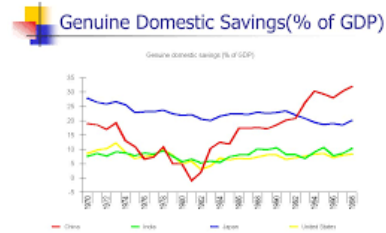

Systemisesti vaikuttava

Mahdollisia ohjauskeinoja - yleiset

- Vaihtoehdot BKT:lle

- Jakamisen edistäminen

- Työajan lyhentäminen

- Kekepalvelus

Mahdollisia ohjauskeinoja - kohdistetut

- Progressiiviset kulutusverot

- Kulutuskiintiöt

- Bonusjärjestelmät

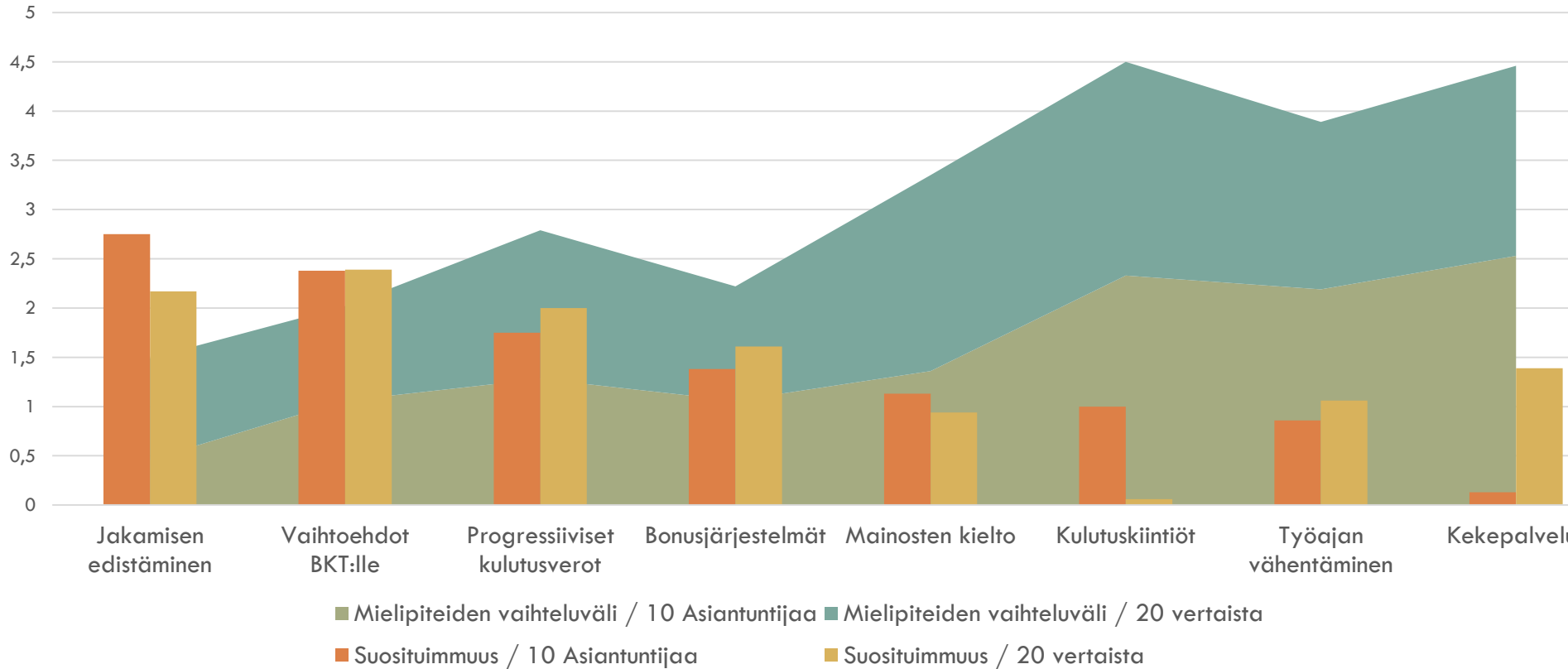
- Rajoitettu myynti yksityishenkilöille

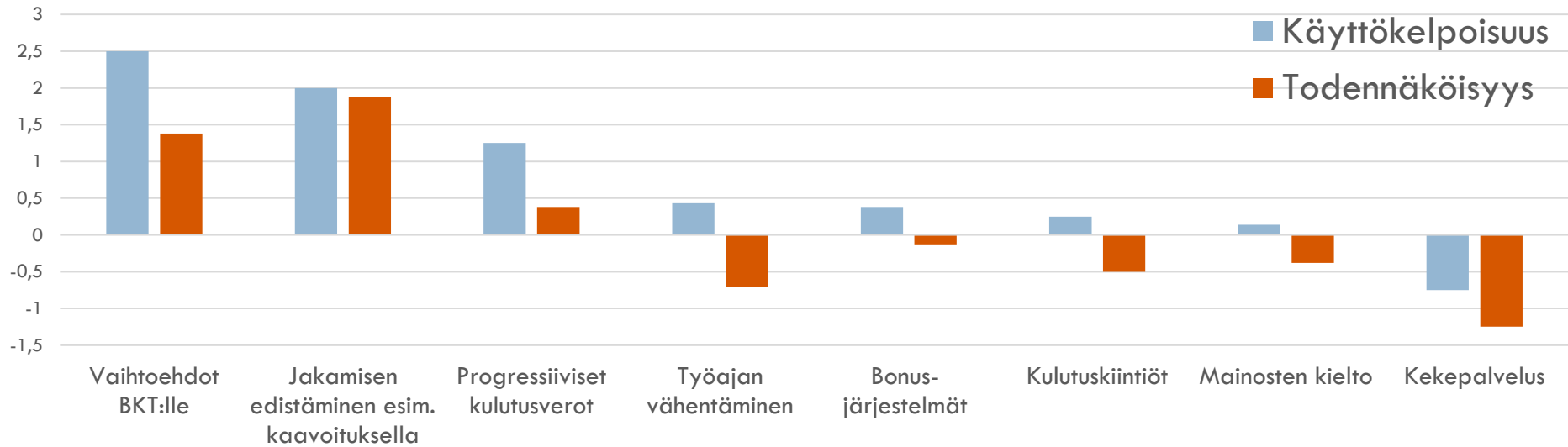
- Mainosten kieltö

Asiantuntijoiden ja vertaisten suosikit ohjauskeinoista

Asiantuntijoiden arviot käyttökelpoisuudesta ja todennäköisyydestä

Periaatteellisia kysymyksiä

- Yksilön valinnanvapaus?
 - Yksilöt pelastavat maailman omilla valinnoillaan?
 - ABC (Attitude-Behaviour-Choice) –mallista systeemiseen näkökulmaan
 - Yksilön oikeus kestävään elämäntapaan? Tulevien sukupolvien oikeudet?
- Vahva kontrolloiva ja byrokraattinen valtio?
 - Mitkä keinot ovat tehokkaita?
 - Yksityisyyden suoja? Valtio olemme me?
- Tasa-arvoa kuluttamiseenkin?
 - Kuluttamisen oikeus? Turhaa luksusta?
 - Onko tulevaisuudessakin vain varakkailla varaa kuluttaa? Erityisesti globaalisti?

Pohdittavaa

- Keinojen vaikuttavuus? Ovatko ne riittäviä?
- Rebound-ilmiö vaatii toimenpiteitä
- Mitä ajattelemme kuluttamisen tasa-arvosta?
- Vahva ohjaus ja yksityisyyden suoja?

Kiitos!

Sanna Ahvenharju

Tulevaisuuden tutkimuskeskus

Turun Kauppakorkeakoulu

20014 Turun yliopisto

sanna.ahvenharju@utu.fi

**Kerro mielipiteesi
ohjauskeinoista**
users.utu.fi/sajoahv

Tutkimusta rahoittaa

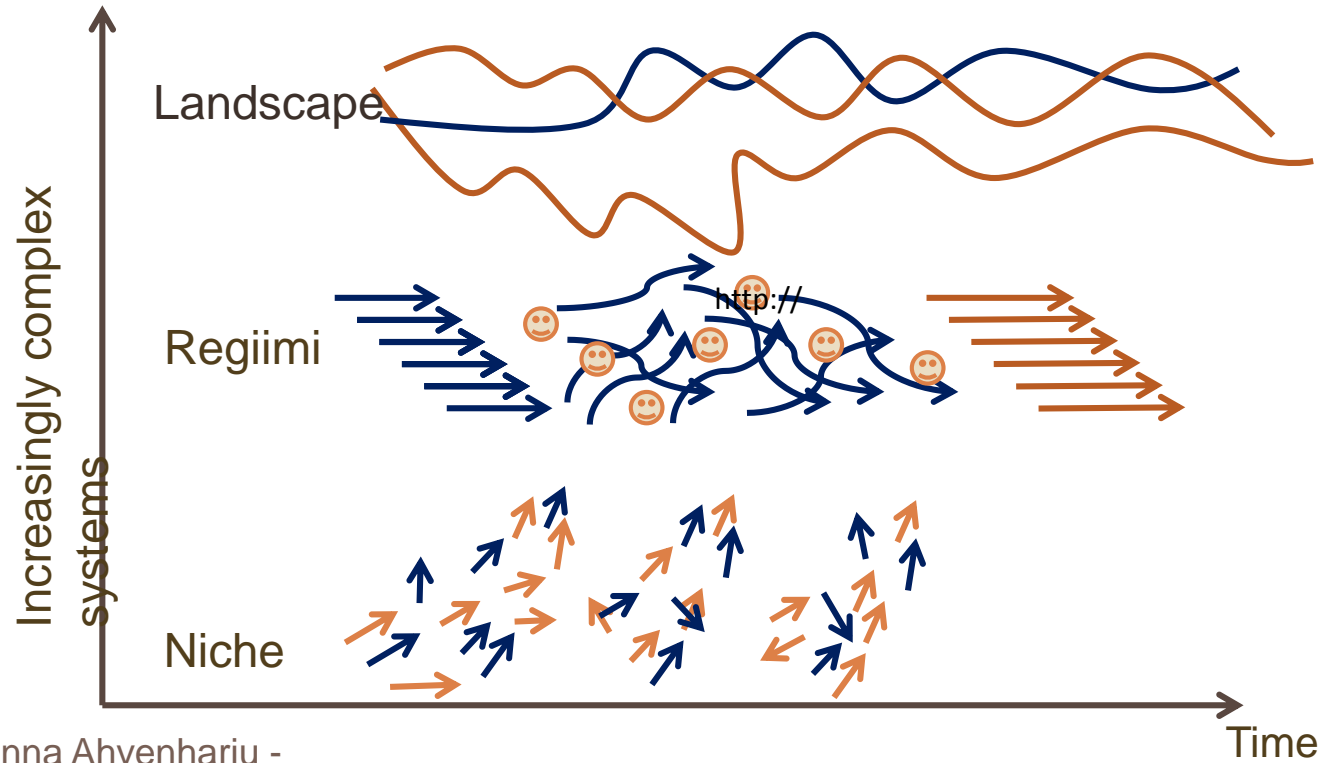
TAH TIINA AND ANTTI
HERLIN FOUNDATION

Some references

- BLAKE, J. 1999, Overcoming the value – action gap in environmental policy: tensions between national policy and local experience. *Local Environment* 4 pp. 257-278
- BRINGEZU, S., 2015. Possible Target Corridor for Sustainable Use of Global Material Resources. *Resources*, **4**(1), pp. 25-54.
- Figge F, Young W, & Barkemeyer R. 2014. Sufficiency or efficiency to achieve lower resource consumption and emissions? The role of the rebound effect. *Journal of Cleaner Production* Vol: 69. 0: 216-224. DOI: <http://dx.doi.org.ezproxy.utu.fi:2048/10.1016/j.jclepro.2014.01.031>
- LETTENMEIER, M., LIEDTKE, C. and ROHN, H., 2014. Eight Tons of Material Footprint” Suggestion for a Resource Cap for Household Consumption in Finland. *Resources*, **3**(3), pp. 488-515.
- Mont O, Heiskanen E, Power K, & Kuusi H. 2013. *Improving Nordic policymaking by dispelling myths on sustainable consumption*. Nordic Council of Ministers, Nordic Council of Ministers Secretariat.: Copenhagen.
- PRINCEN, T., cop. 2002. Distancing: Consumption and the Severing of Feedback. In: T. PRINCEN, M. MANIATES and K. CONCA, eds, *Confronting consumption*. Cambridge, Mass: MIT Press, pp. 103.
- SHOVE, E., 2010. Beyond the ABC: climate change policy and theories of social change. *Environment & Planning A*, **42**(6), pp. 1273-1285.
- Skidelsky R, Skidelsky E. 2013. *How much is enough? Money and the Good Life*. Penguin Books: Great Britain.
- SPREAD Sustainable Lifestyles 2050. 2012. *Emerging Idea Cards*. SPREAD Sustainable Lifestyles 2050:
- UNEP, 2014. *Managing and Conserving the Natural Resource Base for Sustained Economic and Social Development. A reflection from the International Resource Panel on the establishment of Sustainable Development Goals aimed at decoupling economic growth from escalating resource use and environmental degradation*. UNEP.
- WWF One planet living [http://wwf.panda.org/what we do/how we work/conservation/one planet living/about opl/footprint/](http://wwf.panda.org/what_we_do/how_we_work/conservation/one_planet_living/about opl/footprint/)

Vaikuttajat muutoksen ajureina

20

* Grin, J.,
Rotmans, J. &
Schot, J. (2011)
Transitions to
Sustainable
Development:
New Directions in
the Study of Long
Term
Transformative
Change.
Routledge.